

יומא פד: (ש3 מסוף הצרות) עד פה: (המשנה)**ביאורי מושגים**

קביעת רגע המוות: הגמרא דנה בקביעת המוות לגבי שאלת פיקוח נפש בשבת. כיום שאלת קביעת רגע המוות הינה חשובה מאוד מסיבות אחרות והיא נוגעת לשאלות קריטיות והרות גורל. הרפואה כיום מצליחה להציל חיי אנשים חולים בעזרת אברים שנלקחים מאנשים מתים ומושתלים באנשים הללו. ישנם בארצנו אנשים רבים שחיים רק בזכות ההשתלות הללו. אלא, שכדי שהאבר הנלקח יהיה ראוי להשתלה יש לקחת אותו כשהוא במצב שמיש. לכן הרופאים מעוניינים לקחת אברים להשתלה מוקדם ככל הניתן (כדי שסיכויי ההשתלה יהיו גבוהים יותר). מאידך גיסא ברור ומובן שאסור באיסור חמור ומוחלט לקחת אבר מאדם חי ולקצר בצורה זאת את חייו.

לנטילת אברים אבל רק בתנאי שתהיה התייעצות מוקדמת עם רב שמבין בתחום. **ושלא נדע כל צער ושכול!!!**

מתי מחללים שבת**חילול כמה שבתות**

מחללים שבת על פיקוח נפש גם כשצריכים להמשיך לטפל בזמן נוסף ולחלל גם את השבת הבאה

זריזות במקום זהירות

'יש ספק - אין ספק' - כשיש חשש של פיקוח נפש לא לוקחים סיכונים ולא עושים בירורים. יש לחלל שבת מיד ובלי שהיות

גם מיעוט

גם אם רוב הסיכויים שהנפגע הוא גוי - מחללים שבת (בגלל הסיכוי שהוא יהודי).

מתי לא מחללים**צריך לידת ספק**

אם אדם לא מהימן קבע שיש פיקוח נפש - אין להציל (ויש לחפש אדם אמין ולברר איתו את הפרטים),

אם לא ידוע לנו על יהודים שהיו באיזור הסכנה - אין להציל (אבל כשידוע לנו שהיו שם יהודים, גם אם הם מיעוט - מצילים)

כשהאדם כבר מת

כשהאדם כבר מת אין לפקח את הגל

רוב ומיעוט בתחומים אחרים

לגבי האכלת נבילות, ולגבי החזרת אבידה - הולכים אחרי רוב,

לגבי יוחסין - לא הולכים לפי הרוב,

לגבי נזק - המוציא מחברו עליו הראיה.

בדרך כלל כשיש קבוצה מעורבת של אנשים אנו לו דנים אותה כרוב ומיעוט אלא כקבוצה שוה מחצה על מחצה,

שמואל קבע שגם כשאין דין קבוע (למשל כשהאנשים עזבו את המקום שהיו בו) ויש רוב של גויים - מצילים בגלל המיעוט היהודי

ובמקרה של דליקה:

ת"ק: אין לפנות את המת - למרות שזהו רק איסור דרבנן
ריב"ל: יש לפנות את המת - מחשש שיבוא לכבות את האש,

קביעת מוות (עיין ביאור מושגים):

דעה א': כשאינו נושם
דעה ב': כשאין דופק

ר' פפא:

כולם מודים שכשאינו נושם הוא מוגדר כמת, המחלוקת היא האם כשאין דופק זה מספיק או שיש גם לבדוק נשימה,

המקור לכך שפיקוח נפש דוחה שבת

ר' ישמעאל:

ספק האם גנב שבא במחותרת יהרוג את בעלי הבית - למרות זאת מותר להורגו

לכן:

ק"ו שפיקוח נפש ודאי דוחה שבת

ר' עקיבא:

כהן שיש בידיו מידע שיכול להציל נידון למוות - מפסיקים את עבודתו ולוקחים אותו לבי"ד כדי שיעיד.

לכן:

כיוון שספק פיקוח נפש דוחה עבודה, וכיוון שעבודה דוחה שבת

ק"ו שודאי פיקוח נפש דוחה שבת

ר' אלעזר:

מילה (שהיא אבר אחת בלבד) דוחה שבת,

לכן:

ק"ו שודאי פיקוח נפש (שהוא בכל האברים) דוחה שבת

ר' יוסי ברבי יהודה:

'אך את שבתותי קשארו' - המילה 'אך' מגבילה את החיוב לשמור שבת - כאשר יש סיכון חיים אין חובה לשמור שבת

ר' יונתן בן יוסף:

'כי קראת פיא לבס' - השבת מסורה בידיכם (כדי שתשמרו עליה) אבל אתם אינכם מסורים בידה (שתמותו בשבילה)

ר' שמעון בן מנסיא:

חלל עליו שבת אחת כדי שיקיים שבתות הרבה אחר כך

שמואל:

'ח' גפס' - ולא שימות בהם.

הטעמים של התנאים מועילים רק לודאי פיקוח נפש
רק הטעם של שמואל האמורא מועיל גם לספק.

ר' ישמעאל:

בבא במחותרת אין ספק, האם יהרוג. ברור לנו שהוא יהרוג.

הקושיה על ר' עקיבא:

ייתכן שלפני שמוציאים את הכהן מהמקדש בודקים האם יש ממש בדבריו - ולכן אין זה ספק פיקוח נפש אלא ודאי פיקוח נפש,

הקושיות על שאר התנאים:

טעם שייכים רק במקרה של ודאי ולא במקרה של ספק

על שמואל האמורא נאמר עדיף לפלל חריף על שק מלא תבלינים, שמואל היה קטן מכולם ובכל זאת חריפותו עלתה על חריפותם.